

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z biologii

Przygotowanie ucznia do pracy podczas lekcji

- każdy uczeń jest oceniany zgodnie z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem,
- uczeń na lekcję przynosi podręcznik, ćwiczenia, zeszyt, przybory szkolne,
- uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt i być przygotowanym do lekcji,
- uczeń z dysfunkcjami jest oceniany z uwzględnieniem zaleceń Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- kultura i szacunek podczas zajęć lekcyjnych są doceniane podczas wystawiania semestralnej oceny z zachowania,
- rodzice są informowani o ocenach ucznia na bieżąco za pomocą dziennika elektronicznego – Librus.

Prace klasowe / sprawdziany

- praca klasowa / sprawdzian obejmuje jeden dział obszerny lub dwa mniejsze działy, zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem,
- informacja o sprawdzianie zanotowana wcześniej w dzienniku lekcyjnym,
- praca klasowa / sprawdzian poprzedza powtórzenie materiału nauczania,
- prace klasowe / sprawdziany są obowiązkowe,
- **nieobecność na sprawdzianie zobowiązuje ucznia do zaliczenia materiału w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.** Uczeń, który w danym terminie nie przystąpi do zaliczenia sprawdzianu, którego nie pisał wcześniej, otrzymuje ocenę niedostateczną(WO),
- uczeń ma prawo poprawić w semestrze jeden dowolny, wybrany przez siebie sprawdzian w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,
- prace klasowe / sprawdziany mogą odbywać się on-line na platformach takich jak Microsoft Teams, Testportal i inne,
- jeżeli uczeń nie pisze sprawdzianu samodzielnie (WO):
 - 1) nauczyciel udziela mu ostrzeżenia;
 - 2) przy ponownej próbie ściągnięcia lub konfrontacji, nauczyciel oznacza pracę i przy jej sprawdzaniu obniża ocenę o jeden stopień niż wynika z punktacji;
 - 3) wstawia ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy, jeżeli uczeń nadal pisze pracę niesamodzielnie;
- uczeń, który dopuścił się w swojej pracy plagiatu, otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy,
- sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne (bez kartkówki) nauczyciel ma obowiązek przechowywać do ostatniego dnia roku szkolnego. Na prośbę ucznia lub jego rodziców nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę (WO).

Kartkówki

- kartkówka zapowiedziana lub niezapowiedziana, sprawdzająca wiadomości najwyżej z trzech ostatnich lekcji,
- kartkówki mogą odbywać się on-line na platformach takich jak Microsoft Teams, Testportal i inne,
- oceny z kartkówki nie podlegają poprawie (WO).

Odpowiedzi ustne

- odpowiedź ustna obejmuje materiał nauczania z ostatniej lekcji i odbywa się bez zapowiedzi,
- odpowiedź ustna z kilku ostatnich lekcji, po wcześniejszej zapowiedzi powtórzenia wiadomości (WO),
- oceny z odpowiedzi ustnych nie podlegają poprawie (WO).

Prace domowe

- pisemne prace domowe- materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu (nauczanie odwrócone); zróżnicowane zadania zgodnie z realizowanym materiałem,
- prowadzenie zeszytu ćwiczeń- zgodnie z tematami lekcji, sprawdzanie nie mniej niż raz w półroczu, zasady prowadzenia zeszytu ćwiczeń zostają ustalone na pierwszej lekcji, ocenie podlega zarówno poprawność merytoryczna rozwiązywanych zadań, jak i systematyczność,
- inne prace domowe- prace badawcze, obserwacje i hodowle wskazane w podstawie programowej, zadania związane z projektami edukacyjnymi, wykonywanie plakatów, prezentacji PowerPoint do bieżącego materiału. Zadania kierowane do pracy w grupach, dla uczniów szczególnie zainteresowanych biologią lub chcących poprawić oceny,
- oceny z prac domowych nie podlegają poprawie (WO).

Aktywność na zajęciach

- pytania aktywne- lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe, częstotliwość dowolna, w zależności od predyspozycji uczniów, uczniowie sami zgłaszają się do odpowiedzi lub są wyznaczani przez nauczyciela. Odpowiedzi nagradzane „+” lub oceną;
- referowanie pracy grupy- lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe, w zależności od metod pracy stosowanych na lekcji. . Ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub indywidualny uczeń. Ocenie podlegają umiejętności:
 - planowanie i organizacja pracy grupowej;

- efektywne współdziałanie;
- wywiązywanie się z powierzonych ról;
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy;
- praca na lekcji- bieżący materiał nauczania, oceniana jest aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy w grupie lub w parach, może być nagradzana oceną lub systemem znaków „+”;
- system znaków „+” (plus) i „-” (minus):
 - „+” (plus) można otrzymać za: aktywność podczas zajęć lekcyjnych oraz zadania dodatkowe np.: karty pracy, doświadczenia przyrodnicze, dodatkowe prace domowe i inne;
 - „-” (minus) można otrzymać za brak pracy domowej, nieprzygotowanie się do lekcji oraz brak pracy na lekcji (brak notatek z lekcji) i inne;
 - plusy i minusy przekładają się na oceny:
 - 3 „+” - ocena bardzo dobra (5) w wadze 1;
 - 3 „-” ocena niedostateczna (1) w wadze 1;
 - uczeń może otrzymać za 6 „+” - ocenę celującą (6) w wadze 1;
- plusy są zliczane uczniowi łącznie z pierwszego i drugiego półrocza, natomiast minusy z pierwszego półrocza nie przechodzą na drugie półrocze (WO).

Nieprzygotowanie do zajęć

- uczeń nieprzygotowany do zajęć ma obowiązek zgłosić to nauczycielowi przed zajęciami;
- za nieprzygotowanie uznaje się brak podręcznika, zeszytu przedmiotowego, brak pracy domowej;
- za nieprzygotowanie uczeń otrzymuje "-". 3 "-" oznaczają ocenę niedostateczną.

Sposoby poprawiania ocen (bieżących)

- uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu / pracy klasowej; termin poprawy oceny uczeń indywidualnie uzgadnia z nauczycielem;
- nauczyciel może zmienić uczniowi kategorię oceny niedostatecznej lub wyższej ze sprawdzianu tylko jeden raz w semestrze. Sprawdzian odbywa się w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Do dziennika wstawiane są obydwie oceny z tym, że tylko ocena poprawiona liczy się do średniej ważonej, nawet w przypadku, gdy ta ocena jest niższa od oceny poprawianej (WO);
- w ciągu semestru uczeń może zgłosić się do nauczyciela i poprosić o zadanie obszernej pracy domowej, za którą otrzyma dodatkową ocenę;
- uczeń może wykonać, w uzgodnieniu z nauczycielem, dodatkowe projekty, prezentacje lub inne prace dodatkowe długoterminowe o tematyce zaproponowanej przez ucznia lub nauczyciela, za które otrzyma dodatkową ocenę.

Nieobecność ucznia

- uczeń ma obowiązek napisać zaległą pracę klasową / sprawdzian w uzgodnionym terminie do dwóch tygodni od dnia pojawienia się ucznia na pierwszych zajęciach po chorobie;
- obowiązkiem ucznia jest uzupełnienie we własnym zakresie materiału, który był przerobiony podczas jego nieobecności na lekcji;
- uczeń nie ma obowiązku pisać zaległych, niezapowiedzianych kartkówek;
- jeden dzień nieobecności ucznia w szkole nie zwalnia go z przygotowania do zajęć na dzień następny po nieobecności (WO).

Konkursy

- uczeń otrzymuje częściową ocenę celującą z danego przedmiotu w wadze 1 - za uzyskanie co najmniej 50% punktów w konkursie przedmiotowym na szczeblu szkolnym;
- uczeń otrzymuje częściową ocenę celującą z danego przedmiotu w wadze 2 - za uzyskanie, co najmniej 50% punktów w konkursie przedmiotowym na szczeblu gminnym;
- uczeń otrzymuje częściową ocenę celującą z danego przedmiotu w wadze 3 - za uzyskanie, co najmniej 50% punktów w konkursie przedmiotowym na szczeblu powiatowym lub wyższym;
- uczeń otrzymuje częściową ocenę celującą z danego przedmiotu w wadze 4 - za uzyskanie tytułu finalisty lub laureata w konkursie przedmiotowym na każdym szczeblu.

Otrzymywanie wyższej niż przewidywana ocena śródroczna i końcowo roczna

- na miesiąc przed radą klasyfikacyjną wystawiane są oceny końcowe „proponowane”. Uczeń po zapoznaniu się z oceną proponowaną, zgłasza ustnie nauczycielowi chęć dokonania ewentualnej poprawy. Wspólnie z nauczycielem wypracowany zostaje sposób poprawy oceny proponowanej, może się to odbywać poprzez: poprawę wybranego zakresu materiału pisemnie lub w formie odpowiedzi ustnej, wykonanie pracy długoterminowej, prezentacji, plakatu lub innej uzgodnionej wspólnie formie,
- uczeń otrzymuje śródroczną/roczną ocenę celującą z danego przedmiotu, jeśli uzyska tytuł laureata w konkursie przedmiotowym na szczeblu co najmniej powiatowym, ze średnią ocen częściowych co najmniej 5,00 (WO),
- uczeń otrzymuje śródroczną/roczną ocenę celującą z danego przedmiotu, jeśli uzyska tytuł laureata w konkursie przedmiotowym na szczeblu co najmniej wojewódzkim, ze średnią ocen częściowych co najmniej 4,75 (WO).

Formy aktywności i ich waga

Formy aktywności	waga
Prace klasowe, sprawdziany	4
Konkursy – tytuł laureata lub finalisty	4
Poprawa sprawdzianu	3
Kartkówki (ok.15-20 min.), projekty długoterminowe oraz prezentacje multimedialne, kartkówka w formie quizu	2
Odpowiedź ustna	2
Praca na lekcji, zeszyt lekcyjny, zeszyt ćwiczeń, referaty, karty pracy, quiz,	1
Zadania domowe, aktywność, inne prace dodatkowe	1

System oceniania prac pisemnych

SPRAWDZIANY	KARTKÓWKI
98%-100% - celujący;	100% celujący
94%-97% - bardzo dobry z plusem;	97% - 99% - bardzo dobry z plusem
90%-93% - bardzo dobry;	94% - 96% - bardzo dobry
86%-89% - bardzo dobry z minusem;	87% - 93% - bardzo dobry z minusem
82%-85% - dobry z plusem;	80% - 86% - dobry z plusem
77%-81% - dobry;	72% - 79% - dobry
73%-76% - dobry z minusem;	66% - 71% - dobry z minusem
67%-72% - dostateczny z plusem;	60% - 65% - dostateczny z plusem
61%-66% - dostateczny;	51% - 59% - dostateczny
55%-60% - dostateczny z minusem;	44% - 50% - dostateczny z minusem
48%-54% - dopuszczający z plusem;	37% - 43% - dopuszczający z plusem
41%-47% - dopuszczający;	31% - 36% - dopuszczający
34%-40% - dopuszczający z minusem;	25% - 30% - dopuszczający z minusem
0%-33% - niedostateczny	0% - 24% - niedostateczny

Wystawienie oceny okresowej oraz końcowo rocznej

- uczeń otrzymuje oceny zgodnie ze skalą ocen obowiązującą w szkole (wg WO);

- podstawą do wystawienia oceny okresowej oraz oceny końcowo rocznej jest zaangażowanie ucznia w naukę, przygotowanie do zajęć, odrabianie prac domowych oraz otrzymane oceny cząstkowe za prace klasowe, kartkówki, odpowiedzi ustne oraz prace dodatkowe,
- nauczyciel bierze pod uwagę średnią ważoną oraz wszystkie aktywności wymienione w punkcie powyżej.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Uczeń otrzyma ocenę celującą, jeżeli:

- rozwiązuje problemy w sposób twórczy, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia,
- korzysta z nowoczesnej technologii informacyjnej, potrafi kojarzyć i łączyć wiadomości z różnych dziedzin wiedzy, korzysta z wielu sposobów pracy,
- osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, reprezentuje szkołę w konkursach,
- z własnej inicjatywy wykonuje prace dodatkowe,
- opanuje na poziomie celującym wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- posługuje się bogatym słownictwem z zakresu nauk przyrodniczych,
- aktywnie uczestniczy w lekcji, uzyskuje maksymalne wyniki z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych, odpowiada na dodatkowe pytania,
- trafnie analizuje i interpretuje oraz samodzielnie opracowuje i przedstawia informacje oraz dane pochodzące z różnych źródeł,
- trafnie analizuje zjawiska i procesy zachodzące w przyrodzie,
- potrafi zaprojektować doświadczenie i zinterpretować jego wyniki,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy, trafnie dobierając liczne przykłady.

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeżeli:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania na poziomie bardzo dobrym,
- potrafi efektywnie zaplanować pracę w zespole, umiejętnie podejmować decyzje, interpretować wyniki, odnajdywać i porządkować informacje, zastosować umiejętności w różnych złożonych sytuacjach praktycznych,
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy w sposób twórczy w sytuacjach trudnych i nietypowych,
- poprawnie posługuje się słownictwem z zakresu nauk przyrodniczych,
- wykazuje szczególne zainteresowanie naukami przyrodniczymi,
- aktywnie uczestniczy w lekcji, z prac pisemnych uzyskuje co najmniej 86% (dla klasówek) i 87% (dla kartkówek) punktów, udziela pełnych odpowiedzi na pytania podczas odpowiedzi ustnych,

- trafnie analizuje i interpretuje informacje i dane pochodzące z różnych źródeł,
- potrafi zinterpretować zjawiska przyrodnicze,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach.

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeżeli:

- posiada wiedzę określoną kryteriami oceny dobrej,
- potrafi współpracować w grupie zarówno, jako lider jak i partner, wyciąga wnioski, różnicuje ważność informacji, dzieli się wiedzą z innymi, potrafi wybrać własny sposób uczenia się,
- rozwiązuje typowe zadania z elementami problemowymi, wykazuje aktywną postawę wobec trudnych i nietypowych zagadnień,
- opanuje bardziej złożone wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, które będą użyteczne w szkole i poza szkołą,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania oraz posługuje się poprawną terminologią z zakresu nauk przyrodniczych,
- aktywnie uczestniczy w lekcji, z prac pisemnych uzyskuje co najmniej 73% (dla klasówek) i 66% (dla kartkówek) punktów,
- korzysta z wielu różnych źródeł informacji,
- poprawnie opisuje zjawiska przyrodnicze, wyciąga właściwe wnioski oraz trafnie dobiera przykłady,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych problemów, w przypadkach trudniejszych rozwiązuje problemy z pomocą nauczyciela.

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeżeli:

- opanował wiadomości i umiejętności określone kryteriami oceny dostatecznej,
- współpracuje w grupie, potrafi objaśnić niektóre wyniki swojej pracy, logicznie je uporządkować, podjąć decyzję, jaką przyjąć postawę,
- rozwiązuje proste zadania teoretyczne i praktyczne,
- opanuje najważniejsze, przystępne i niezbyt złożone wiadomości i umiejętności programowe, które będą użyteczne w szkole i poza szkołą,
- udziela odpowiedzi na proste pytania, posługując się zrozumiałym językiem i podstawową terminologią z zakresu nauk przyrodniczych,
- wykazuje zadowalającą aktywność na lekcji, z prac pisemnych uzyskuje co najmniej 55% (dla klasówek) i 44% (dla kartkówek) punktów,
- korzysta samodzielnie lub z pomocą nauczyciela z różnych źródeł informacji,
- zazwyczaj poprawnie opisuje zjawiska przyrodnicze, podaje nieliczne przykłady,
- rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności.

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeżeli:

- opanował wiedzę określoną kryteriami oceny dopuszczającej,

- rozumie podstawowe zagadnienia wyrażone w sposób prosty i jednoznaczny, współpracuje w grupie, pyta, prosi o wyjaśnienie, słucha dyskusji, potrafi dostosować się do decyzji grupy, rozwiązuje proste zadania teoretyczne i praktyczne przy pomocy kolegi lub nauczyciela,
- opanuje wiadomości i umiejętności programowe w stopniu umożliwiającym kontynuowanie dalszego kształcenia,
- udziela odpowiedzi na pytania o niskim stopniu trudności, posługując się zrozumiałym językiem i elementarną terminologią z zakresu nauk przyrodniczych,
- wykazuje minimalną aktywność na lekcji, z prac pisemnych uzyskuje 34% (dla klasówek) i 25% (dla kartkówek) punktów,
- korzysta pod kierunkiem nauczyciela z podstawowych źródeł informacji.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeżeli:

- posiada tak duże braki w wiadomościach i umiejętnościach, że uniemożliwiają one ich uzupełnienie w krótkim czasie i dalsze zdobywanie wiedzy,
- nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności,
- nie opanował w stopniu umożliwiającym dalsze kształcenie wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
- nie posługuje się elementarnymi pojęciami z zakresu nauk przyrodniczych oraz nie próbuje rozwiązać zadań o minimalnym stopniu trudności,
- nie wykonuje instrukcji i nie podejmuje współpracy z nauczycielem,
- wykazuje bierną postawę na lekcji, z prac pisemnych otrzymuje poniżej 34% (dla klasówek) i 25% (dla kartkówek) punktów.